

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hónap 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden nap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Főpiacz, a városházzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos postáeronként 5 kr-ával számíttatnak.

Meghívás.

A debreczeni szabadelvü-párt közgyűlésétől nyert megbízás alapján felkérem tisztelt tagtársaimat, hogy az elfogadott új szervezeti szabályoknak megfelelő választásoknak (utczai elnök, alelnökök, jegyzők és választmányok) az alábbi irt időben és sorrendben leendő keresztülvitelére sziveskedjenek pontosan és minél nagyobb számban a Bika szálló éttermében megjelenni.

Május 13 csütörtökön délután 4 órákor Csapó utca.

Ugyanazon napon délután 5 órákor Péterfia utca.

Május 14-én pénteken d. u. 4 órákor Piacz utca.

Ugyanazon napon d. u. 5 órákor Hatvan utca.

Május 15-én Szombaton d. u. 4 órákor Kossuth utca.

Ugyanazon napon d. u. 5 órákor Varga utca.

Debreczen, 1897 május 9.

Lengyel Imre
párt-elnök.

Válság előtt.

Debreczen, május 11.

(LL.) A kvótabizottságok eredménytelen tárgyalásai után a kérdés magának a két kormányhoz kezebe jutott és ha a helyzetet a két bizottság találkozásai alkal-

mával barátságosabbá vált, úgy most bátran állíthatjuk, hogy a helyzet ma, midőn a kérdés a két kormány illetékessége alatt áll, egyáltalán nem könnyű, sőt rendkívül nehéz.

Az osztrák követelések a képzelenségig súlyosak, mert 40—36% közt mozognak. A magyar ellenzék oly rövidlátó volt, hogy elhitette az osztrákokkal, hogy Bánffy miniszterelnök beleegyezett a 36%-os kvótába; hírlapjaik váltig erősítették, hogy ezt a kvótát az osztrákoknak megígérte és az országgyűlésben nyomással, vagy erőszakkal képes is lesz azt keresztül vinni. Ezzel az éretlen eljárással az ellenzék igen megnehezítette a kormány álláspontját és tetemesen meggyöngyöztette Magyarország igazságos ügyét. Hiszen a 35%-os kvótát ezzel ugyszólván ő maga odaigérte az osztrákoknak, plauzibilisnek, keresztülvihetőnek, elérhetőnek tüntette azt fel előttük.

A helyzet nehézsége abban van, hogy báró Bánffy miniszterelnök az osztrák követeléseket semmi feltétel alatt sem teljesítheti. De ép ily bizonyos, hogy az osztrák parlamenti viszonyok miatt Badeni gróf sem engedhet.

A két kormánynak tehát utat és módot kell találnia, hogy a kérdést igazságosan és békességesen elintézzék és az egyik, vagy

másik államnak igazságtalan és indokolatlan megterhelését elkerüljék. A kiegyezési kérdések egész komplexumát kell tekintetbe venni és méltatni. Ezek *lényeges előnyöket* foglalnak magukban *Magyarország javára* és csak egyoldalulag lennének méltatva, ha azokból a kvótát kiszakítva, ezt külön tekintjük mérvadóknak. Ezeket az előnyöket a kiegyezésnek majdnem minden terén számokban lehet kifejezni, melyekkel szemben a kvótát nem szabad új megterheléssel egyenlőnek tartani, mert annak mérsékelt felemelése tényleg nem képez újabb megterhelést. Ha ezt az egyedül lehetséges eljárást nem követjük, hogy t. i. az összes kiegyezési kérdéseket a kvótával egyidejűleg méltassuk, akkor a kiegyezés nem jöhet létre, a helyzet válságos és tarthatatlan lesz.

A korona döntését minden körülmények közt el kell kerülni, mert ez először magára a koronára nézve nehéz zavart jelent, másodsor a magyar alkotmány megtámadható értelmezését. A kiegyezés megakadályozása pedig megsemmisítő hatást gyakorolna a dualizmusra, valamint közjogi viszonyainkra és a monarchia két állama belügyeinek fejlődésére.

Mint feltétlenül hivatott forrásból jelenthetjük, a magyar kormány szilárdan és tántoríthatatlanul

TÁRCZA.

A leghirhedtebb mérgekeverő asszony.

Irtá: Könyves Tóth Kálmán.

(Folyt. és vége)

Közelt azonban a bűnhődés órája is. A sajátságos véletlen hozta napfényre azt, a mit az emberi vizsgáló szem s megfigyelés ki nem deríthetett. Saint Croix ugyanis egy gondosan elzárt szobában gyártotta mérgeit, még pedig oly óvatosan, hogy készítés közben üvegálcát viselt, nehogy be kelljen szívnia a mérges párákat. Egy napon azonban az üvegálcza véletlenül lecsuszott arczáról és eltört. A mérges kigőzölgés ott nyomban megölte. Másnap a városnegyed egy eldugott házában akadtak rá a titkos műhelyre s abban a halott mérgekeverőre. Senki sem sejtette, hogy az a halott kicsoda. De az egész oly gyanus színben tünt fel, hogy az ügyet a rendőrség vette kezébe. Kutatás közben találtak egy szekrényt s a tetején egy levelet, amely azt tartalmazta, hogy azt a szekrényt, mely gondosan be volt takargatva s peesételve, felbontatlanul kézbesítsék Brinvilliers marquisonőnek. A levél 1672 május 25-ről keltezővel így szól: „Bárkinek kezébe kerüljön ez a szekrény,

nagyon kérem, hogy kézbesítse azt a Szt.-Pál-utczában lakó Brinvilliers marquisonőnek, még pedig felbontatlanul s csakis magának, a jelzett nőnek kezeibe mert az, a mi ebben a szekrényben van, egyedül csak őt érdekelheti, az ő tulajdona s oly tárgyakat tartalmaz, a miknek más hasznát nem veheti. Ha pedig az említett nő előbb halna meg, mint én, utolsó kérésem az, hogy ezt a szekrényt felbontatlanul égessék el. Az élő Istenre esküszöm, hogy tiszta igazságot írok. Ha kérésemet nem teljesítik, arra, aki ezt a szekrényt felbontja, a nagy Istennek átka száll s ő lesz felelős Isten és ember előtt.”

Ez a sajátságos levél még inkább fokozta a kíváncsiságot. Felbontották azt a rendőrségnél s néhány sor iráson kívül találtak a szekrényben gondosan papirba göngyölt üvegeséket s porokat. Az irások közt volt egy harmincezer frankról szóló elismervény, a melyet Saint Croix ajándékul kapott a marquisonőtól, továbbá értesítette kedvesét egy pár esetről, s aztán heves szerelmét tudósító levelei szintén össze voltak csomagolva. A vizsgálat kiderítette, hogy az üvegesékek s a porokban a legerősebb mérgek foglaltatnak, sőt megtalálták az utasítást is. A mint a marquisonő meghallotta kedvesének szerencsétlen halálának hírért, rögtön követelte

a szekrény átadását. Értesülvén a felől, hogy azt a rendőrség felbontotta, Margaretha nyomban Angliába szökött. Üldözőit két órával előzte meg.

Bűnrészességét illetőleg még eddig nem volt tényleges bizonyíték, csakis erős gyanu terhelte, a mit szokása meg is erősített. — Azonban a végzet úgy akarta, hogy Saint Croix inasa, Lachaussee, ki a marquisonő megbízásából a két testvért megmérgezte, óvást emelt a Saint Croix ingóságainak lezárólása ellen s igényt támasztott, nagyobb követelést jelentvén be, mivel neki elhunyt ura tartozott. A nyomorult oly biztonságban érezte magát, hogy tulzott követelésével nagyon is vakmerően lépett föl. Csakhogy ugyanakkor az egyik Aubry fiának özvegye, emlékeztvén arra, hogy Saint Croix ezt az inast rendelte az ő hirtelen elhunyt férje szolgálatára, ellene mérgezési vádat emelt s Lachausseet a rendőrség legott elzáratta. Az inas aztán töredelmes vallomást tett, miből kiviláglott hogy ő a marquisonő felbérelt czinkosa volt. Feje vétetett 1673-ban, ugyanakkor a törvényszék a Londonba menekült marquisonőre is kimondta a halálítéletet in contumaciam. A bűnös nő pedig ezzel mit sem törődve, álnév alatt zavartalanul élt Londonban.

Saint Croix haláláig a mérgezés a

lanul a *non possumus* álláspontján áll és vele egyetért abban, hogy az osztrák követeléseket, még a 36%-os legenyhébb formájukban sem teljesíthetjük.

A dolgok a rendkívül nehéz állásánál fogva tehát a *válság* minden pillanatban látható alakot ölthet a politikai láthatáron, ha csak oda nem tud egyezni a két kormány s meg nem találja azt a kvótát, melyet a magyar kormány és a szabadelvű párt elfogadhatna s az osztrák kormány a reichsrathban keresztül tudna vinni.

Azt az egyet nem győzzük elég nyomatékosan hangsúlyozni, hogy a magyar kormány igazságtalan követelések teljesítésébe *semmi feltétel alatt sem fog* beleegyezni még kevésbé fog olyanokat a képviselőháznak elfogadásra ajánlani.

A magyar államháztartásnak indokolatlan új megterhelését tehát teljesen kizártnak tekinthetjük.

— **A képviselőház ülése.** A képviselőház tegnapi ülését *Berzeviczy* alelnök nyitotta meg. Az ülés elején Lukács Béla pénzügyminiszter betérjesztette a törvényjavaslatot az állami díjnyokok helyzetének javításáról. A javaslat szerint a véglegesített díjnyokok napdíj minimuma a vidéken 80 kr, a fővárosban 1 frt. Betegség esetén a napdíj több hónapra kijár. Tíz év után a napdíjas 100 frt nyugdíjban részesül. A temes-bégavölgyi vizsgáló társaság pénzügyi viszonyainak rendezése került most szönyegre. Ennek a törvényjavaslatát a vizügyi bizottság nevében Terényi Lajos ajánlotta elfogadásra. Reiter János, Vargies Imre, *Babics* József, Madarász József és *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter felszólalása után a ház a törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben elfogadta. Ezután *Babics* József előterjeszti a vizügyi bizottság jelentését a bács-bodrogmegyei monostorszegh-apatini öblözetnek ár-

mentesítő társulattá való alakításáról. A Ház a földmívelési miniszternek erről szóló jelentését *vita nélkül* elfogadta.

— **A városok reformja.** Egy politikai heti szemle után nem régen mi is ösmergettük azon reformtörvényjavaslat tervezetét, amely a városok szervezetéről és igazgatásáról most készül a belügyminiszteriumban. Ez az ismertetés azonban igen hézagos volt. Most a „Magyar Közigazgatás” közöl tudósítást a szóban lévő munkálatról, amelyből azt látjuk, hogy a városok új szervezete nem egészen olyan lesz, ahogy a multkorai közlemények vázolták. Holnap mi is reprodukálni fogjuk a „Magyar Közigazgatás” ismertetését.

— **A török-görög háború.** A görög kormány végre is kénytelen volt elfogadni a hatalmak intenzencióját. Krétai csapatait visszahívta, Vasszosz ezredes visszatért Görögországba, egyszóval: a hellén hősiesség és diplomácia bőségesen arathatja azt a termést, melynek magvát elvetette, a mikor kalandjaira vállalkozott. A háború azonban még nincs befejezve azzal, hogy Görögország harc képtelenné vált s békéért esedezik. A törökök folytatják előnyomulásukat, sőt egy egészen új hadosztály nizzan, vagyis négy szezred, azaz legalább 10.000 ember érkezett Larisszába megerősítésül Edhem basának, a ki immár nyolcz hadosztályal rendelkezik. A görögök nem tehetnek egyebet, mint visszavonulni Domokosztól is a termopilei szorosig. E mellett Epiruszban is, ahol még egy görög csapat Prevezától északra Kamarinánál állott, a törökök szétverték, nyilván, hogy Prevezát fölmenthessék. A visszahatás a vereségek után Athénben nagy. A pártok egymást okolják a háborúért és a hadjárat vereségeért felelőssé teszik egyik rész a dinasztia, a másik a nemzeti bizottságot, mely a háborúra izgatott és a fölkeléseket szervezte. Ujra tüntetés volt a király ellen. A hatalmak elhatározták, hogy ha a görög csapatok Krétából elvonultak, a blokádot megszüntetik, s hajóikat a királyi család oltalmára Athén elé küldik.

A kvóta.

Debreczen, május 12.

Az összes politikai köröket és a közvéleményt mi sem foglalkoztatja jobban — mint a kvóta kérdése. Sokféle kósza hír merül fel ilyenkor: hogy a magyar kormány belemegy még az ország kárára szolgáló emelésbe is, — ezt az ellenzéki lapok szeretik tudni; hogy nem enged egy jottát sem a mi érdekeinkből, inkább török, de nem hajlik. Egy mindenesetre bizonyos, hogy a helyzet igen nehéz, a kibontakozás belőle a legnehezebb feladatok közé tartozik. Budapesti levelezőnk től a mai nap folyamán a következő *express* tudósítást kaptuk a válságos állapotról:

Budapest, május 12.

A Budapesten megjelenő napilapok legnagyobb része heves harczi riadót fúj azon tulzott kvótakövetelések ellen, melyeket az osztrák kormány támasztott s amelyek alábbszállítására a jogosság és méltányosság semmi érve daczára sem hajlandó.

Az osztrák kormány e tulzott követeléseit azzal okadatulja, hogy a magyar kormány olyan kompakt többségre támaszkodhatik, melylyel egy magasabb kvótát is megszavaztathat, míg az osztrák kormány zilált parlamenti viszonyok folytán 36%-nál alacsonyabb kvótát semmi körülmények közt keresztül nem vihet. A kormányhoz közel álló lapok, mint a „Nemzet” és a „Magyar Ujság” határozottan tiltakoznak a *kvóta oly felemelése ellen*, mely a többi kiegyezési javaslat előnyeit tuhaladná és elég érthetően hangsúlyozzák, hogy a magyar parlamentben nagyobb mévü kvótaemelés keresztülvitele *teljesen lehetetlen*.

Tény az, hogy a király *elnökletével* Bécsben megtartott minisztertanácsban a két kormány ezen ellentétes álláspontját a felség előtt kifejtette s hogy Bánffy Dezső br. álláspontjának mellőzése esetére a királynak *rendelkezéseire bocsátotta tárczáját*. Minthogy azonban

titkos művészetek közé tartozott. De azután még nagyobb mértékben folyt a méreggyártás. Hirhedtségök s a marquisnő elmenekülése talán még többet ártott. A rendőrség köréből kiszivárgott Saint Croix mérgeinek készitési módja s az ugynevezett örökösödési port árulták mindenfelé. Százakra tehető azok száma, a kiket a bünös tanítványok eltettek láb alól.

A marquisnő három évig rejtőzködött Londonban s mikor már azt hitte, hogy az ő ügye feledésbe ment, újból visszavágyakozott. Liégbe menekült s egy zárdában vonta meg magát, azt gondolván, hogy itt békével tölti el napjait. A francia rendőrség azonban folyvást szemmel tartotta s nem töltött egy hetet sem a zárdában, már nyomán voltak. A zárda azonban szent hely lévén, ide nem törhettek be s szabad volt az, a ki ide menekült. A városi hatósággal léptek érintkezésbe a követendő eljárást illetőleg. Egy Degrais nevű igen ügyes rendőr vállalta magára a dolgot, a kinek sikerült papi ruhában a zárdába bejutni s a bünös nőt különféle ürügy alatt kicsalni és elfogni.

A méregkeverő papirjai közt megtalálták sajátkezüleg írt naplóit, melyekből kitünik, hogy már hét éves korában lépett a bün útjára, mert pusztá gyönyörűségéből felgyújtott egy házat. Beismeri,

hogy megmérgezte apját, két testvérét, két szobaleányát, a kórházban több beteget és saját gyermekét, hogy az terhére ne legyen. Ezen saját kezüleg írt vallomása volt ellene a legerősebb bizonyíték, holott ő váltig azt állította, hogy az csak irálygyakorlat, a képzelet merész szárnyalása. Regényt szeretett volna írni s ahöz készitette ezeket a meglepő adatokat. Csahogy ezen regényes mentegőtődzésnek nem adtak hitelt.

Párisban az ő börtöne volt a legérdekesebb hely. Az előkelő világ urai minden követ megmozdítottak, hogy csak egy pár szót is válthassanak az érdekes nővel. Hónapokról hónapokra csak ő volt a beszéd tárgya. A legkisebb részlet is érdekelte a párisi közönséget. Valóságos divattá vált, hogy róla beszéljenek.

A vizsgálat közben mindvégig állította, hogy ő teljesen ártatlan. Mikor azonban kinzásnak vetették alá, még oly bünöket is vallott magára, a miket soha el nem követett. Férje, a ki eddig közönyösen viselkedett, most, mintha régi szerelme újra lángra lobbant volna, mindent elkövetett, hogy szerenésétlen feleségét a haláltól megszabadítsa. Összejárta a bíróságok egyes tagjait s kezeit tördelve esedezett kegyelemért. De esdekése, közbenjárása mind hiában volt, mert a legfelsőbb törvényszék 1876 július 15-án kimondta az ítéletet, mely szerint

egy ingben, meztláb, kötéllel a nyakán, égő fáklyával kezében a Notre-Dame templomba vitetik, hol is a néptől bocsánatot kell kérnie, aztán lefejeztetvén, a teste máglyán égettetik el s hamvai szét-szóratnak.

Az ítéletet látszólag közönyösen hallgatta végig. Elfogatása óta szokatlan erélyt tanusított. Azt remélte mindvégig, hogy kegyelmet nyer az utolsó pillanatban, de mindamelllett is nem egyszer tett öngyilkossági kísérletet. A mint a vesztőhelyre önmaga erejéből föllépett, keserű mosolylyal jegyezte meg: „no most már csakugyan komolyan veszik az ügyemet.” Reggeli hat óraker történt a kivégzés. Nyugodt, s mondhatni, ekkor is bájos volt. Nem töltötte még be a negyvenedik évet sem. Szép arcán valódi báj ömlött el. Igy látva őt, mindenki megesküdött volna arra, hogy ez a nő teljesen ártatlan. Gazdag hajzata hullámozva omlott vakítóan fehér vállaira, szép szemeiben az a megnyerő fény tündökölt, melyet Correggio Magdolnájához hasonlítottak. „Olyan szép, mint valami angyal!” zug a sokaság. „Atok azokra, akik elítélték, ez az angyal-arcu nő nem bünös!” kiáltottak többen elkeseredve, a nők zokogva sirtak. Azt mondják, hogy annak a rendőrnök, a ki őt Liégbe elfogta, menekülnie kellett Párisból, mert a nép agyonverte volna.

A nép, miután Margarétha kivégzett

döntés a legközelebbi jövőben nem várható, teljesen **alaptalanok** azok a hírek a melyek **„magyar kabinet lemondásáról,** mint tényről szólnak.

A bécsi képviselőházban és a tözs-dén is terjesztettek híreket arról, hogy a magyar kabinet lemondott, sőt már azt is tudni vélték, hogy az új kabinetet Bánffy alkotja meg s abból Lukács pénzügy-miniszter kiválik.

Nyilvánvaló, hogy a krízis hírek az eseményeknek nagyon elébe vágnak. A kormány már a legközelebb kézhez kapja az osztrák kabinet választójegyzékét, amely újból fixirozni fogja az osztrákok véleményét. A kormányhoz közel álló körökben azt hiszik, hogy a jegyzék a kérdést nem fogja eltérbevenni.

A legújabb „Nemzetközi kiállítás” humbug.

(Polgármester ur szíves figyelmébe ajánlván.)

Debreczen, május 11.

Kezeim közt levő levelek és nyomtatványok, de személyes információk alapján is meggyőződtem arról, hogy **Debreczenben** ép úgy mint Nagyváradon és hazánk egyéb városában talán még a legutolsó faluban is egy magát nemzetközi kiállításnak nevező consorecium avval garázdálkodik, hogy alku szerint több kevesebb pénzért fünek fának osztogat diszokleveket, aranyérmeket és akadémiai tiszteletbeli tagsági czimeket. A hatás és a dekorum kedvéért pedig avval terhelik meg minden város polgármesterét és falu bíróját, hogy általuk osztatják ki kenetteljes szavak kíséretében a legnagyobb érmeket és kitüntetések.

Óvakodjunk teljes erőnkkel bármilyenü zsebtolvajoktól, úgy hazai mint nemzetközi betörőktől, utonálló zsványoktól és szegény legényektől; de óvakodjunk leginkább az álarozos iparlovagoktól, kik csalárd szándékkal és körmönfont raffiniával mézédesszavakkal befognak. A nemzetközi betörők álkulesokkal, furukkal, reszelőkkel és mindenféle mesterséges

testét megégették, órákig keresgéltek a porban, hogy egy szilárd csontot találjon. Értanú gyanánt tekintették, a kinek ereklyéje meggyújtja az embert a bűntől. Nem volt bizonyíték oly erős, mely elhitette volna velök, hogy ez a nő csakugyan méltán ítéltetett halálra.

Mikor a vegyészek kimutatták a mérgeg hatását s azt állították, hogy annak jelenlétét a testben fölfedezni nem tudja a tudomány, ez az orvosi jelentés nagyban elősegítette a mérgezési láz terjedését. Azokat, a kik meg szerettek volna szabadulni valakitől, csak bátorította azon körülmény, hogy ezt csaknem büntetlenül tehetik, ha Saint Croix mérgegre szert tehetnek. S ki van mutatva, hogy Brinvilliers marquisnő elítélte után tíz év alatt legalább is huszezer francia lett a mérgeg áldozata. A mérgegyártók ezentúl is az olaszok sorából kerültek ki, de a francziák között is találkoztak egyes tanítványaik. A mérgeg az ugynevezett aqua Tofana volt. Vizben feloldott mireny, a melyet a mai vegyészeti nagyon könnyen felismer, az a mireny, a mit Jäger Mari is árult, de még akkor a tudomány nem állott oly színvonalon s Brinvilliers marquisnő nem tartatható a fölfedezéstől. Csak hogy a Gondviselés mindig összetörheti az üvegálcát.

szerszámokkal dolgozva életük és szabadságuk veszélyeztetésével kerítik meg zsákmányaikat, de a külföldi iparosok megcsalnak, rászédnek, kizsebelnek a nélkül, hogy csak becses személyeiket veszélyeztetnék, hanem ránk küldik fondorkodó hazug ügynökeiket és szemtelenül tolakodó házalóikat, kik aztán szépszerrel, keztyüs kézzel, galléros chikkel kotorásznak zsebeinkben és szemfényvesztő módon arra suggerálnak, hogy egészen lekötöztetnünk oda nyújtjuk pénzes tárczánkat, hogy kegyeskedjék abból utolsó pénzünket kiszedni, mert ők felemelnek a menynekig, lovaggá ütöttek és ritka híres embernek kegyeskedtek deklarálni egy nevetséges kis borraivalóért.

De ők tudják, hogy mit tesznek. Megelégesznek kis honorariummal mert spekulálnak a gyanutlan nagy tömegre, kiknek sejtelmük sincs arról, hogy milyen corumpalt fosztogatókkal is van dolguk.

Hát annyira vakká tett a biaság ördöge, az a beteges czimkórság és kitüntetési vágy, hogy mindenáron akarunk rendjelt, diszoklevelet avagy érmet és mindennemű hangzatos exotikus czimeket megszerezni, hogy felülünk, minden jöttment vigécznek, a ki egy-két nyomtatványt mutat fel, teleirva lovagok, bárók neveivel, peccétekkel és szalagokkal és ezekkel megszerzőlják előbb a gazdagokat aztán a szegényebb soru, de annál könnyen hívőbb mértromlatlan kis iparosainkat és kereskedőinket.

Óva intek mindenkit, hogy azoknak a fizzőknek, a kik magukat nemzetközi kiállítás ügynököknek deklarálják, fel ne üljenek, de még szóba se álljanak velök, mert addig csürik-esavarják beszédeiket mig egy-két szinleg beleegyező szót szabaduláson árán oda vetsz, a miből ők a bár milyen keskeny az alapja, a legszelebbre menő követeléseket formuláznak.

Ha ezek a czimek és kitüntetések oly drágák lennének, hogy csak a dugzagdok férnének hozzá, mit sem törődünk vele. Legyen meg ennek vagy amannak a Krószusnak az az ártatlan öröme, hogy gombjukában diszes szalagon holmi exotikus rendjel fityegjen. Legyen meg neki az ő uri passiója és bogara. De midőn látom, hogy a kitüntetések ára oly rémitő alacsony, hogy avval minden szegényebb gondolkozású és helyzetű szatocsot és iparost is lehet elbolondítani és ezáltal az egész országot ily haszontalan esecsebecsékkel és bolondgombakkal elárasztani, **hazafias kötelességemnek** tartom polgártársaim érdekében felszólalni, annyival inkább, mert ez a botrányos ügy ma már a debreczeni **kereskedelmi és iparkamarában került szóba,** honnan a nagyméltóságú **kereskedelmiügyi miniszteriumhoz** lőn felterjesztve.

Idővel tehát ki lesz derítve a világosság, de hogy addig is, miglen felülről érkezik a válasz, megóvjam az iparos és kereskedő osztályt, becsülettel és önfeláldozó munkássággal szerzett vagyonuk illetén kizsákmányoltatása ellen, nyilvánosságra hozom ezt az ügyet, hogy kiki őrt álljon, tisztán és világosan lásson és ítélhessen, hogy pénzt ki ne dobja és hogy ne vállalkozzék olyasmire, mit később restelnie és mi fölött pirulnia volna kénytelen.

A mennyiben pedig polgármester urhoz érkezett és még ki nem osztott érmeke léteznének, azokat kiki utasítsa vissza és ne törődjön a következményekkel. A rabló és ipar lovag minden fajtája csak homályban és oroszva támad, mihelyt gazsága fel van derítve, úgy elsompolyog vagy ellopózik, hogy hire-hamva sem marad. Az éjjeli ragadozók a világosság nál olyan gyávák és bárgyuk, mint a baglyok és denevérek.

Mint midőn falu helyen valaki a lutrin nyer, az irigykedő falu népe másnap itt tennett a lutris bolt előtt, hogy ő is próbálja szerencsését, úgy történik ez a kitüntető érmeikkel.

A szédelgők annyira mennek vakmerőségükben, hogy az okiratokat és aranyérmeket egyenesen beküldik a polgármesterhez, hogy annak hivatalos szaga legyen. Ezen örvendetes hírek persze az ujságba jönnek, a közönség erről tudomást vesz és akkor mindazok, kik magukban érzik, hogy egy cseppet sem állanak hátrább a többiekénél, elfogadják a szédelgők ajánlatát még abban az esetben is, ha positive tudják, hogy ezek szemfényvesztésen alapulnak.

Hová fog az vezetni?

Minden önértetes ember restelni fogja az ő jól megérdemelt kitüntetésait használni, attól tartván, hogy őt is gyanúsítják avval, hogy egy becsapás útján jutott hozzá. És végeredményben a becsapott lesz a jóhiszemű nagy közönség.

Nem új dolgok különben ezek, másodlati és utánzatai ezek azon régi corruptióknak, melyeknek forrásai nem rég bedugultak.

Tudja azt mindenki, hogy nálunk is volt egy pár városka, hol pénzért lehetett érettségi bizonyítványokhoz jutni. Doktori diplomákkal plane a külföldön rendszeres üzletet folytattak.

Magam is láttam egy Philadelphiában pénzen szerzett doktori diplomát. Az illető, alá írta nevét Doktor phil; és midőn kérdőre vonták, avval igazolta, hogy ez Doktor Philadelphiae, Németországban, valamely duodex egyetemem úgy árulták néhány évtizeddel ezelőtt a doktori diplomákat, mint a marhapassusokat. A kész blanketten csak az illetőnek a nevét kellett kitölteni, aláírások és peccétek egészen készen állottak. Egy uri ember gavallérosan lefizette a taksát és midőn a kutyabört zsebrevágta, azt kérdezte az igazgató feleségétől, ki az e fajta üzletet a legnagyobb élelmességgel vezette, hogy nem kapna-e szép szó és jó pénzért még egy ilyen diplomát. Szívesen mondá az asszony és már kezében volt a toll.

— Kinek részére?

— Lovam részére mondá az ujdonsült doktor. Az asszony megértvén a tréfás czélzást és asszonyi módon hamarosan visszavágott neki.

— Sajnálom uram, eddig csak számáram számára osztottuk ki a diplomákat.

Én is attól tartok, hogy a diszoklevelek és aranyérmekek ezek után nem az érdemesek kezeikhez fognak jutni, hanem azokéiba, ki azt okkal-móddal megvásárolják.

— Csak egy módja van eme visszaélések és világbolondítások meggátolására, ha a **kormány nem enged, hogy valaki külföldi érmet, vagy egyéb kitüntetést elfogadjon az ő tudta és beleegyezése nélkül,** épen úgy ki kell eszközölni ő felsége engedélyét, hogy valaki külföldi fejedelemtől nyert kitüntetést elfogadhasson és viselhessen.

Külföldön nyert tanári, vagy tudori oklevél nálunk mindaddig nem bír érvényvel, mig azt egyetemünk nem nonstrifikálja. Ez által a külföldről történhető corumpálásnak elejét lehet venni.

Sok minden corumpalo és inficialo eszmék importáltattak hazánkba a külföldről sok diésőség is. Hanem az ily fajta diésőség ellen pénzzel vásárolható diésőség elől megvetéssel forduljunk el, mert ez okvetlenül a közérkölciség rontására és romlására vezet.

Zalai.

Hajdúvármegye közgyűlése.

Debreczen, május 12.

Amíg az önrendelkezési joguk még megvan, addig ahhoz szívósan és szeretettel ragaszkodnak a törvényhatóságok. Hajdúvármegye mai tavaszi rendes közgyűlésére is színültig megtelt a megyeház terme.

Degenfeld József főispán 9 órakor megnyitván a közgyűlést, üdvözlí az egybegyűlteket és indítványozza, hogy a **Szóllósy** János tiszti főügyész elhunytá felett jegyzőkönyvileg fejezze ki kegyeletét a törvényhatóság, amit egyhangulag elhatároztak.

Az alispáni jelentésben foglalt kimutatást az előfordult vesztettségű esetekre nézve **Lengyel** Imre (H.-Szoboszló) kifogásolja. Panaszkodik, hogy a vesztettségű esetek szaporodnak, de az alispáni intézkedésnek érvényt szerezni nem képesek, mert csak Szoboszlón 2500 kutya jár szabadon, alig 10 van meglánczolva és a macskákat nem zárják ketrecbe, pedig csak tegnap is megmárt egy macska egy gyermeket. **Rásó** alispán az elrendelt intézkedések keresztülvitelére kész esendőséget adni. A jelentést ezután tudomásul vették.

A törvényhatóság elhatározta, hogy a Magyar Történelmi Társulat törekvéseinek hazafias támogatására 100 fittal az alapító tagok sorába lép.

A tiszti ügyészi állás betöltésére a kijelölt bizottságba megválasztotta a közgyűlés **Soltész** Ferencz, **Csohány** László és **Lengyel** Imre biz. tagokat, a főispán a maga részéről **Ujhelyi** András, gróf **Degenfeld** Pál és dr. **Popper** Mór tagokat nevezte ki. A bizottság egyhangulag az egyedül pályázó dr. **Czeplédy** Mihály helyettes t. ügyészt jelölte ki, a kit a közgyűlés élénk eljenzéssel, közfelkiáltással megválasztott. Az új tiszti ügyész letette rögtön az esküt és meghatottan köszönte meg kitüntetését.

Hegymegi **Kiss** Áron tiszántuli ev. ref. püspök és ujfalusi **Némethy** Lajos debreczeni ev. ref. lelkész nemesleveleit kihirdették.

H.-Dorognak a telekkönyvi betétszerkesztések költségeinek fedezésére 2000 ftt kölcsön felvételét engedélyezték.

A Szóllósy János elhunytával megüresedett bizottsági helyekre, az egészségügyi és igazoló bizottságba, valamint az állandó választmányba dr. **Czeplédy** Mihály t. ügyészt, a községi jegyzői nyugdíjintézet igazgató választmányába **Vásárhelyi** István pénztárnokot választották meg.

Altalános érdeklődés környezte Hevesvármegye átiratát az ismert **kvótaemeléssel** felirat tárgyában. **Weszprémi** Zoltán főjegyző az állandó választmány részéről a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

„Elismeréssel adózva törvényhatóságunk Hevesvármegye közönségének a hazánkra oly nagy fontossággal bíró kérdésben követett azon kezdeményező lépéseért, hogy a közvélemény irányításában és ennek kifejezésre juttatásában kötelességet teljesített törvényhatóságokat megnyilatkozásra hívja fel, habár teljes reménnyel van vármegyénk közönsége az iránt, hogy az ország igen fontos érdekének a megoldásáról levén szó, a törvényhozás az ország nyomasztó, mondhatni válságos közgazdasági viszonyainak alapos ösmerete mellett azon álláspontot, melyet úgy a régibb mint az újabb kvótabizottság a kiegyezés kérdésében elfoglalt, el nem hagyandja: mindamellett azon törvényben gyökerező jogánál fogva, hogy közérdekű országos

ügyekkel foglalkozhatik s azon e jogból folyó kötelezettségénél fogva, hogy országos érdekű kérdésekben mint a közvélemény megnyilatkozájának felszólalnia kötelessége is: az országgyűlés képviselőházához intézendő felterjesztésében kifejezésre juttatni kívánja azt, hogy a **Hevesvármegye kvótaemeléssel elleni hazafias felterjesztésében foglaltakat a magáévá teszi**, az ez irányban nyilatkozó többi vármegyék hasonló felterjesztéséhez csatlakozik s ezekkel egyértelműleg felkéri az országgyűlés mélyen tisztelt képviselőházát, hogy a **kvóta megállapításánál szigorúan az ország teherviselési képességét véve alapul a kvótaemelésre irányuló minden igazságtalan követelés ellen egyértelműleg s a leghatározottabban állást foglalni méltóztassék.**

A közgyűlés ezt a javaslatot élénk helyesléssel egyhangulag elfogadta.

Ugyancsak elfogadták Szabolcsmegye indítványát, hogy a **törvényhatósági tisztviselők helyzetének javítása** érdekében a képviselőházhoz intézett feliratot pártolják.

Elhatározták, hogy a vasuti kedvezményt a vármegyei közigazgatási bizottsági tagok, a lótenyészbizottsági elnök és helyettese, a megyei közkórházi tisztviselők és a vármegyei utbiztosok számára kérní fogják.

A debreczeni kir. törvényszéki fogház könyvtárának felszerelésére 25 ftt segélyt szavaztak meg.

Kovács Imre, **Szűcs** István, **Tőkés** Gábor, **Lukács** Géza, **Nemes** Zoltán, **Orosz** Sándor, **Sepsi** Dezső, **Orosz** Endre, **Papp** Lajos és **Miskolczy** Lajos vármegyei tisztviselőknek a kért szabadságidőt megadták.

Kaba kérelmét, hogy a gyorsvonat ott is megálljon, indokolt felterjesztés után kieszközölni határozták el.

Számos kisebb ügy elintézése és a főszámvevői jelentések tudomásul vétele után a közgyűlés gróf **Degenfeld** József főispán lelkes éltetése mellett 1 órakor véget ért.

A közgyűlést a **Bikában** bankett követte.

DEBRECZENI ELLENÖR.

1897. május 1-ével új előfizetést nyitottunk lapunkra.

Előfizetési ára:

Május	óra	1 ftt	— kr.
„	1-től június 31-ig	1	67
„	„ július 30-ig	2	50
„	„ decz. 31-ig	6	67

Kérjük azon t. cz. előfizetőinket, kiknek előfizetése Április hó végével lejárt hogy azt minél előbb megújítani sziveskedjenek, lakásváltoztatás esetében pedig úgy helybeli, mint vidéki előfizetőinket kérjük, hogy előbbi címüket velünk közölni sziveskedjenek, nehogy a lap küldése fönnakadást szenvedjen.

NAPI HIREK.

Időjárás

A központi meteorologiai intézetnek Debreczenbe küldött jelentése szerint a következő időjárás várható:

— Május 12. —

— Változás nem várható. —

— **Az egyházkerületi egyházi értekezlet.** Tisztikara: **Simonffy** Imre, **Balogh** Ferencz alelnökök és dr. **Bartha** Béla jegyző tegnap délutáni összejövetelükön előkészítették a f. hó 20-án, a főiskola disztermében

tartandó nagy választmányi ülés tárgyait. A választmány első dolga lesz a folyó évben Szatmáron megtartandó egyetemes közgyűlés idejét megállapítani, melyet **Tabajdi** Lajos szatmármegyei esperes levélbeli értesítése szerint legalkalmasabb lesz szept. 15-től október 10-ig eső időre kitűzni. A választmány dönteni fog a szatmári közgyűlés tárgyaira nézve is. **Ferenczy** Gyula akad. tanárnak a tavalyi nagyváradai közgyűlésen, a magyar ref. lelkészek anyagi helyzetéről tartott értekezése tudvalevőleg kiadottott egy bizottságnak tanulmányozás végett, mely bizottság **Kiss** Albert elnöklete alatt most fog ezen fontos tárgyról előbb a választmány-nak röviden majd a közgyűlésnek részletebben beszámolni. A lelkész képvésről a hittani tanárkar által adott előjavaslat is bővebb alakjában is lesz előterjesztve. Általában a szatmári közgyűlésen előadónak eddig meg vannak nyerve: **Gergely** Károly n.-bányai, **Garzó** Gyula gyomai, **Ervös** Lajos p.-ladányi lelkészek s **Csiky** Lajos hittanár. Ezeknek a tárgyairól is értekezni fog a választmány. Egyenesen a tegnapi értekezletből bizatott meg dr. **Bartha** Béla tanár, hogy terjesszen a választmány elé indítványt arra nézve, hogy az utóbbi pár évi statisztikai adatok alapján tétessék tanulmány tárgyává, miszerint az új egyházpolitikai törvények az ev. ref. egyház lélekszámbeli állapotára milyen befolyással voltak s ennek elkészítésével a szatmári közgyűlés bizzon meg valakit.

— **Debreczen a pozsonyi ünnepeken.** A pozsonyi koronázó szobor ünnepies leleplezésére, melyen jelen lesz a király és családjának csaknem minden tagja, Debreczen város küldöttei: **Simonffy** Imre kir. tan. polgármester és **Király** Gyula tanácsnok pénteken utaznak el. Az ünnepélyekre szóló belépő jegyeket ma küldte meg Pozsony városa. A mieink a sétatéri Nemzeti szállóban lesznek elszállásolva. — Hajdúvármegye nem képviselteti magát az ünnepélyen.

— **Államsegély gimnáziumoknak.** A tiszántuli ev. ref. egyházkerület középiskoláinak a közoktatásügyi miniszter folyó évre a következő segély összegeket adományozta: Szatmárnak 10,000, Békésnek 3000, Mező Turnak 5000, Kis-ujszállásnak 11000, M.-Szigetnek az eddigi 10000 ftton kívül újabb 2000 fttot. Erről ma értesítette a püspöki hivatal.

— **A debreczen-h.-nánási vasut** igazgató-sága május 19-én d. e. ülést tart a városházán az évi rendes közgyűlés előkészítése végett.

— **Menzel főhadnagy temetése.** A korán elhunyt **Menzel** József cs. és kir. főhadnagyot tegnap délután helyezték örök nyugalomra. A temetésen katonai pompával ment végbe. A temetésen nagy és elégsz közönség volt jelen. Ott voltak: **Jekelfalussy** tábornok, **Suvich**, **Biró** Kálmán, **Nyíri** ezredesek, az egész tisztikar, a közös, a honvédség, huszárság, esendőség tisztikara teljes számban, **Komlóssy** Arthur főjegyző, **Körner** Adólf, **Vecsey** Imre tanácsnokok, **Szeghő** István táblai tanács elnök, **Sz. Szabó** József s még számosan a város előkelőségei közül, azonkívül az elhunytak nagyszámú barátai s tisztelői. A gyászszertartást dr. **Wolafka** Nándor püspök végezte fényes segédlettel, melynek befejezése után megindult a halottas kocsis, előtte haladt a nagyhalmoz kocsorukat vivő külön kocsis. A koporsót a tisztikar s a nagy közönség kísérte a róm. kath. temetőbe, hol a korán elhunyt főhadnagyot örök nyugalomra helyezték.

— **Iskolaszéki ülés.** A községi iskolaszék ma délben tartotta az új szervezés óta első és alakuló ülését **Simonffy** Imre polgármester elnöklete mellett. A tagok

igen es
iskolasz
polgárm
Lajos k
szay M
ták. Tö
kitűzték
2. és 3.
megnyi

Udvarh
berende
bíróság

ben kiv
vonatko
kivetési
tályban
ajtó 8
kitéve
figyelme
saját ér
vetés e
lásaikat
háza ki
alka ma
20-án l
lig; 2
102-ig
22-én
és péte
péterfia
suth-ut
utezai
utezai
lajstrom
napon

13-án
gyalni
mellett
ménye
középi
város

szerete
hadnagy
tisztjén
részvé
esült e
ritkító
tovább
karnak
tetüket
résztve
szívvel
fogadja
koporsó
voltak,
Vilmos

szárma
belügy
(y nélkül)

A Pü
zett va
kedeler
tak Ma
lete al
már tö
hoszba
számít
mék-it
főváros
zötlen
nehézs
költség
lás fo
egyeten
vasut
építési
friban,

igen csekély számmal jelentek meg. Az iskolaszék elnöke *Simonffy Imre* kir. tan. polgármester, helyettes elnöke *Roncsik Lajos* kulturtanácsnok; jegyzővé *Medgyaszay Miklós* árvaszéki ülnököt választották. Több kisebb ügyet elintéztek, köztük kitűzték az ohati iskolák vizsgáit június 2. és 3. napjára és az ohati menedékház megnyitását június 10-dikére.

— **Igazságügyi kinevezés.** A király dr. *Udvarhelyi Dezsőt*, a debreczeni ítélőtáblához berendelt bírósági jegyzőt a dereeskei járás-bírósághoz albiróvá nevezte ki.

— **Az adózók érdekében.** A 1897. évben kivetendő III. osztályu kereseti adóra vonatkozó adóztatási javaslatokat előtűntető kivetési lajstromok a városi adókiivető osztályban Hungária épület II-ik emelet 13-ik ajtó 8 napi közszemlére folyó év május 11-től kitéve vannak, mihez képest az adózók ügyelmeztetnek, hogy a kivetési lajstromokat saját érdekében tekiutssék meg és ha a kivetés ellen alapos kifogások van, felszólalásait a következő sorrendben a város-háza kistanácsstermében tartandó tárgyalások alkalmával előadhatják és pedig. Május hó 20-án hatvan-utcai lajstrom 1-től 60 tételeig; 21-én hatvan-utcai lajstrom 61-től 102-ig és csapó-utcai lajstrom 1-től 40-ig; 22-én csapó-utcai lajstrom 41-től 87-ig és péterfia-utcai lajstrom 1-től 40-ig; 24-én péterfia-utcai lajstrom 41-től 75-ig és Kosuth-utcai lajstrom 1-től 56-ig; 25-én Varga-utcai lajstrom 1-től 75-ig; 25-én piac-utcai lajstrom 1-től 80-ig; 28-án piac-utcai lajstrom 81-től 144-ig. A tárgyalás minden-apon délelőtt 8 órakor veendi kezdetét.

— **Ipari szakiskola felállítása.** Május 13-án nagyfontosságú ügyben fog tárgyalni *Körner Adolf* tanácsnok elnökle mellett egy ad hoc bizottság. A kezdeményező lépést készül megtenni az ipari középiskola felállítása iránt, a mit a város az államtól fog kérni.

— **Köszönetnyilvánítás.** Megboldogult szeretett kedves fiának *Menzel József* főhadnagynak a 39-ik gyalog ezred segédtisztjének temetésén általam feledhetlen részvételért, a 39-ik gyalogezred nagyra becsült ezredesének *Suvich Jenő* urnak párját ritkító figyelméért és tisztársi szeretetért; továbbá a helyben állomásozó összes tisztikarnak, valamint mindazoknak, kiknek szeretetüket ő kiérdemelte, úgy jó barátainak és a résztvevő közönségnek ezen helyen bánatos szívvel köszönetet nyilvánítok. Egyszermind fogadják mindazok kik jó emlékü fiának koporsóját koszorúkkal megtisztelni szivesek voltak, halás köszönetemet. Özv. *Menzel Vilmos*-né.

— **Névváltoztatás.** *Weisz Vilmos* kezezi származásu debreczeni lakos vezetéknévét belügyminiszteri engedelemmel *Csanádi*-ra (y nélkül) változtatta.

— **A püspökladány-füzesgyarmati vasut.** A Püspök-Ladánytól Füzesgyarmatig tervezett vasut engedélyezési tárgyalását a kereskedelemügyi miniszteriumban már megtartották *Mándy Lajos* miniszteri tanácsos elnökle alatt. A tervbe vett vasutvonal, mint már többször jeleztük, mintegy 37 kilométer hosszú a Sárretet szelné át és megközelítő számítással 50—60,000 katasztrális hold termék-ít lenne hivatva a legrövidebb uton a fővárosi piacra juttatni, a mi eddig kedvezőtlen közlekedési viszonyok mellett csak nehézséggel és aránytalan magas szállítási költségek mellett volt lehetséges. A tárgyalás folyamán a vonal vezetése és iránya egyetértőleg megállapítottán, a bizottság a vasut engedélyezését javaslatba hozta. Az építési és üzemberendezési tőke 1,225,000 forintban, kilométerenként 33,470 forintban áll-

pittatott meg. Az építési feltételek és az engedélyokirat tervezete megállapítottán, a tervező tartozik az építési terveket az engedélyokirat keltétől számított 4 hónap alatt felterjeszteni, a pálya építését pedig ugyancsak az engedélyokirat keltétől számított 1½ év alatt befejezni, illetve a pályát a közforgalomnak átadni; a biztosíték 60,000 forintban állapított meg. *Békésvármegye* törvényhatósági bizottsága a vasut engedményesének gróf *Korniss Károlynak* tudvalevőleg 16,000 forint hozzájárulási összeget szavazott meg, a mely hozzájárulást az engedélyes el is fogadta. A kereskedelemügyi miniszter ujabban jóváhagyta a vármegye ezen határozatát.

Táviratok.

— *A Debreczeni Ellenőr* saját tudósítójától —

Vezérpolitikusok a király előtt.

Budapest, május 12. *Hirlik,* hogy a király Budapesten *kihallgatásra* hívja meg a *parlament vezérpolitikusait,* köztük *sok ellenzékit,* hogy véleményeiket kikérje a *politikai helyzetről.* Ez *Bánffy* indítványára történik, aki kerülni akarja a király döntését, mert ez komplikációkra adna alkalmat, mivel az ellenjegyzés nélküli felségdöntés nem illeszthető be a magyar parlamentárizmus keretébe; miniszteri ellenjegyzéssel pedig a parlamentben a királyi döntés megvitatását provokálná; esetleg bizalmatlansági kérdés merülne fel a kormány iránt, ami a királyi döntésnek mint az alkotmányos felség-jog legfőbb érvényesítése jogának valamelyes sérelmét jelentené.

A király Pozsonyban.

Pozsony, május 12. A pozsonyi koronázó emlékszóbor ünnepies leleplezésének programját véglegesen megállapították. E szerint a király május 16-án vasárnap délelőtt fél 9 órakor érkezik Pozsonyba. A vasutról Ó Felsége *Frigyes* főherceg palotájába hajtat. ¼ 10 órakor kezdődik a szóborleleplezés a következő szer-tartással: A királyi sátor előtt Ó Felségét a kir. család tagjai, a törvényhozás mindkét házának tagjai, a miniszterek, a városi képviselőtestület, az egyházi, polgári és katonai hatóságok fejei fogadják. Tábori mise után a pozsonyi dalos egyesületek a *Kölcsey Hymnusát* éneklék. A polgármester üdvözlő beszéde után felkéri a királyt, hogy engedje meg a szóbor leleplezését, a király válaszára *lehull a lepel a szóborról;* a kirendelt század tiszteleg s a néphimnusz első részének elhangzása után a dalos egyetek éneklék a *szózatot* s megszólalnak a várbeli ágyuk. A polgármester bemutatja Ó Felségének a műalkotóját *Fadrusz János* szobrászt, s a király megtekinti a szobrot. Délelőtt háromnegyed tizenegy órakor a király jelenlétében felavatják a *Ferenczrendiek* 600 éves templomának restaurált tornyát. Ezután részt vesz az ünnepi Te Deumon. D. u. ¼ 3 órakor a főhercegi palotában fogadja a király a hódoló küldötségeket, amelyeknek száma 13. Este megtekinti a jótékony célra rendezendő színi előadást. A színházból egyenesen a vasuthoz hajtat és visszautazik Bécsbe.

Obstrukció a Reichsráthban.

Budapest, május 12. Bécsből jelentik: A német néppárt az obstrukcióra vonatkozólag a következő határozatot

hozta; „A mig a nyelvrendeletek meg nem semmisítettnek, a német néppárt a kormány elleni agitációt a legélesebb és legvégsőbb eszközökkel, egész a párttevékenység megbénításáig fogja vinni. Az ujonezjutalék és adók megszavazása, a kiegyezés valamint a kvóta tárgyában a kormány javaslatok ellen agitációt fognak folytatni és azok létrejöttét lehetőleg meg fogják akadályozni.

Az Ipolyi-díj nyertesese.

Budapest, május 12. Az Ipolyi-díj pályabírósa az Ipolyi-díj 1000 forintját egyhangulag *Dudits Andor* „Szent Norbert megtérése” ezimű festménynek ítélte oda.

Uj posta bélyegek.

Budapest, május 12. Az 1898. január 1-én életbelépő kötelező koronaérték számítás folytán uj postai értékjegyek jönnek forgalomba, melyek alakra nézve a régiek maradnak csupán a bélyegek rajza változik meg. Az államnyomdában most dolgoznak a bélyegek uj alakján. Hir szerint a bélyegek symbolumokkal lesznek ellátva.

Kitüntetett művészek.

Budapest, május 12. A tavaszi zárlaton külföldi művész kitüntetésére szánt nagy arany érmet *Vanderstappen Charles* belga fodrász „Városépítők” cz. művének, a magyar művész kitüntetésére szánt egyik kis aranyérmét *Balló Ede* „Arcképtanulmány”-ának, a másikat *László Fülöp* „Özv. *Majláth Györgyné* arcképe” cz. festményének adományozta.

Három diplomáciai okmány.

Budapest, május 12. A mult év végén a „Magyarország” három diplomáciai okmányt közölt. A hivatalos titkot képező iratok a földmívelési miniszteriumból valók voltak, a honnan *Patschold József* diurnista vitte azokat a lap szerkesztőségébe és 25 forintért átadta közzétételre. Mikor az okmányok megjelentek, egy a tolvaj díj-nokot, mint a nevezett lap helyettes szerkesztőjét, *Inczedy Lászlót* *megvesztegetés* büntette, illetőleg vétsége ezimén porbe fogták. Azóta mind a három bírói fórum ítélte az ügyben s tegnap hirdették ki a kuria ítéletét a vádlottak előtt. A legfőbb bíróság *Patscholdot félévi börtönre,* *Inczedyt* 4 havi fogházra ítélte és 100 forint pénzbüntetésre. — *Inczedy* két hónapi halasztást kapott.

Egy szabadsághős halála.

Budapest, május 12. Néhány lap azon híresztelése, hogy *Perczel Mór* meghalt, tévedésen alapszik. *Perczel László,* Mórnak testvéröccsese halt meg Péterházán. Az öreg ur 67 éves és 48-ban a szabadságharcot mint huszárkapitány küzdötte végig majd szolgabíró, később 2 cikluson keresztül képviselő volt, most nagy részvét kíséri sirjába.

Leégett község.

Budapest, május 12. *Glestau* galicziai község tegnap teljesen leégett. 210 ház esett a tűz martalékául.

Polgári vagy felső népiskola.

— A népnevelési bizottság ülése. —

Debreczen, május 12.

A közigazgatási bizottság egyik mult évi ülésén vetette fel a polgári népiskola felállítását, amire a várost az 1868. évi XXXVIII. t.-cz 59. §. szakasza kötelezi.

A bizottság az új tanintézet létesítésének előkészítésére a városi tanácsot hívta fel, a közel jövő legsürgősebb feladatai közé sorozván ezt. Az ügy véleményadás végett először is a népnevelésügyi bizottság elé került, mely azzal tegnap foglalkozott beható vita során.

A bizottságnak ez az új szervezés óta egyuttal első ülése is volt. A bizottság a polgári iskolát csakis abban az esetben pártolja, ha maga az állam létesíti; míg a város törvényszerű kötelezettségét több felső népiskola felállításával látja viszonyainknak legmegfelelőbbben teljesítve.

Az érdekes ülésről tudósítók ezeket írja:

A gyűlésen jelen voltak: *Roncsik* Lajos kultur tanácsnok mint elnök, *Eötvös* Károly Lajos kir. tanfelügyelő, *Kiss* Albert, *Némethy* Lajos ev. ref. lelkész, *Materny* Lajos ág. ev. lelkész, *Kovács* Lajos tanítóképző igazgató, *Könyves* Tóth Kálmán ev. ref. lelkész, *Harmath* Gergely állami főreáliskolai tanár, dr. *Nagy* Zsigmond főgymnáziumi tanár, *Vágó* Andor kereskedő, dr. *Popper* Alajos, *Fábián* L. Mór kereskedelmi akad. tanár, *Pápay* János rk., *Káposztás* Imre ev. ref. és *Kuthi* Márton izr. elemi iskolai tanítók.

Roncsik Lajos elnök rövid megnyitó szavai után jelzi, hogy a népnevelési bizottság saját kebeléből választja jegyzőjét, mire a bizottság egyhangulag dr. *Nagy* Zsigmondot kérte fel a jegyzői tisztségre, melyet nevezett bizottsági tag készséggel elfogadott.

A jegyzőkönyv hitelesítésére pedig az elnök *Kiss* Albertet és *Materny* Lajost kérte fel.

Roncsik Lajos ezután felolvasta a közigazgatási bizottság végzését, melyben a városi tanácsot egy polgári iskolának még ez évben történő sürgős felállítására kéri fel.

Materny Lajos a kérdés megoldását úgy gondolja levezetendőbbnek, ha a népnevelési bizottság egy szűkebb bizottságot küld ki ezen fontos kérdés tanulmányozására.

Harmath Gergely szerint most csak az szükséges, hogy elvileg mondjon a bizottság véleményt a polgári iskola felállítására nézve, vagyis csak arra feleljen meg, hogy szükséges-e Debreczenben a polgári iskola, vagy nem. Ha igen, ugyaztán a tanács dolga a részleteket kidolgozni.

Kuti Zs. a polgári iskola felállítását sürgeti, hivatkozva a középiskolák túltömötttségére, de ezt nem kívánja kikölni (ipsissima verba. Szerk.) a kormánytól, hanem azt óhajtana, hogy a gazdag Debreczen a maga erejéből állítsa fel azt.

Majd *Kovács* Lajos tanítóképző igazgató kért szót és nyomas argumentumokkal bizonyította be azt, hogy Debreczennek nem polgári iskolára van szüksége, hanem felsőbb népiskolák 5-dik és 6-dik osztályára. Mindvégig higgadt tárgyilagos és szakértelemmel elmondott beszédében vitatta, hogy míg a polgári iskola nem fogja elosztani a mostani abnormis állapotokat és amellet márcsak azért is óriási költségbe veri a várost, mert a polgári iskolát középiskola módjára kell berendezni, míg a felső népiskola lassu fejlesztéssel könnyen elviselhető terhe lenne városunknak. A felsőbb népiskolát össze kellő az életbe szükséges ismeretek elsajátításának lehetőtni ségével s tanítani kell ott oly dolgokat, melyeknek javerészen földmivelő népünk nagy hasznát fogja venni. E czélből kéressék fel a helyi sajtó ezen eszme támogatására és arra, hogy a felsőbb népiskola hasznára hívja fel azok figyelmét, kik nem ismerik még ezen iskolából származó előnyöket.

Kiss Albert beszéde elején megjegyzi, hogy a helybeli ev. ref. felső leánynevelő intézet tandíjai alacsonyabbak az összes állami olynemű iskolák tanítási díjainál, majd elmondja, hogy a polgári iskola ügye helyesen tétetett át a népnevelési bizottsághoz. Szépen fejtegeti, hogy a kormány sok jóakarattal van Debreczen iránt. Arra a kérdésre pedig, hogy van-e szükség itt felsőbb népiskolára vagy polgári iskolára azt feleli, hogy az 1868-iki 38. tezk. 59. §. világosan mondja, hogy 5000 lakóval bíró városok kötelesek vagy polgári vagy felsőbb népiskolákat állítani. — A már régen jelentkező bajokon kívánt segíteni az ev. ref. egyház, midőn a felsőbb leányiskolát felállította, ugyanesak ez a czél vezette a várost az állami főreáliskola kiépítésében is. Kísérletezni most már nem lehet, de meg az drága volna, míg másrészt bár elismeri a kormány jóakarátát a várossal szemben — azt sem lehet biztosan tudni, vajon felállítaná-e a város által adományozandó telken a polgári iskolát. Végül hosszas és mindenre kiterjeszkedő alapos fejtegetése után a legnagyobb örömmel és igaz meggyőződéssel csatlakozik a *Kovács* Lajos indítványához. Ohajtván, hogy ne csak elvileg mondja ki a bizottság a szakfolyamokból álló felső népiskola létesítésének szükségét, hanem legyen rajta azon is, hogy az elv végrehajtsák. Ajánlja, hogy a tanács jog és pénzügyi és közigazgatási bizottság hozzájárulásával a város hat főbb utczáján hat felsőbb népiskola szerveztessék, természetesen fokozatosan, a város minél súlyosabb megterhelése nélkül.

Némethy Lajos csatlakozik a *Kovács* Lajos és *Kiss* Albert felszólalásához, hasonlóképpen *Harmath* Gergely is *Némethy* Lajos bizottsági tagnak helyes megszívlelendő fejtegetéseit szívesen aláírja.

Eötvös K. Lajos nem akarja egymással szembeállítani a polgári és a felső népiskolát, csak rámutatni kíván arra a sajnálatra méltó állapotra, hogy Debreczenben négy olyan szakiskola van, a melyeknek legtermészetesebb előkészítője a polgári iskola s amilyeknek most nincs meg nálunk a gyökerei. A felsőbb népiskola ezeket illetőleg nem pótolhatja a polgárit. Sorra vezeti azokat a foglalkozásokat, hivatalokat, a melyekre a polgári iskola adja meg a törvényszerű kvalifikációt. Főlemlíti mint siralmas jelét a jelenlegi viszonyoknak, azt, hogy karácsonkor is 8—10 ember volt kénytelen Szoboszlóra átrándulni, hogy vizsgát tehessen a polgáriból. — És mennyi ilyen hivatalt kereső gyöngye tanszer van. A felső népiskola jó intézmény, de nem kielégítő s nem képes megfelelni a gyakorlati iránynak. A polgári iskola nem is olyan drága intézmény; a tanárok alapfizetése 800 frt s ugyan olyan minősítést követel tőlük a törvény, mint a felső népiskola tanítóitól. A polgári iskola benépesedését is biztosabbnak tartja.

Némethy Lajos kérdésére, hogy voltak-e középiskolák ott, a hol a felső népiskolát polgárivá alakították — azt feleli, hogy igenis voltak itt-ott több is.

Kovács Lajos tanítóképezdei igazgató épen a kir. tanfelügyelőnek azon érveivel támogatja a felső népiskola felállításának szükségességét, amelyekből a felső népiskolának némely helyeken polgárivá történt átalakítását magyarázta ki. Egyik az, hogy az állam nem állított felső népiskolai tanítókat képző intézetet s a felső népiskolák tanítói így kezezték a tanítói ezimmet a szebb hangzású tanári ezimmet felelelni; a másik ok helyi körülményekben rejlett. Erős meggyőződése, hogy a polgári iskolák nagy részben nadrágos proletárokat nevelnek. Ezért pedig a debreczeni polgárság érdekét nem engedné háttérbe szorítani.

Kuthy Zsigmond a polgári iskolák mellett szóllalt fel s féltuczat városra hivatkozik, amelyekben gimnáziumok, reáliskolák mellett szépen virágzik a polgári iskola is, amit ő az iparos és kereskedő osztály érdekében tart szükségesnek.

Kiss Albert ev. ref. lelkész, orsz. képviselő is azt hangsúlyozza, amit a kir. tanfelügyelő: ő sem akarja egymással szembe állítani a kétféle tanintézetet. Abból a szempontból indul ki, hogy elvalahára ne csak hangoztassuk a polgárság érdekeit, hanem cselekedjünk is érte. Ő e czélt a felső népiskolák létesítése által látja elérhetőnek. — A törvény nagy különbséget tesz a polgári és a felső népiskola között. Ez utóbbiból háromnak felállítására kerülne annyiba, mint egy polgárié. Debreczenben, ahol a ref. egyháznak 3 fiúiskolájában van most is 5—6 osztály ez könnyebben is menne. Nagyon eljött az ideje, hogy a népoktatási törvényt legalább Debreczenben 30 év mulva végrehajtsa a felső népiskola létesítésével. Ő a polgárinak nem valami nagy barátja; ez se él se hal. Bár örvendene, hogy ha megengednék a város pénzügyi viszonyai, polgári iskolánk is lenne. Indítványozza, hogy a szűkebb körű bizottság mutassa ki, mibe kerülne hat felső nép- és egy polgári iskola. Csak azután nyilatkozzék a nagy bizottság.

Eötvös K. Lajos ezt nem tartja gyakorlati eljárásnak.

Nagy Zsigmond főgymn. tanár nem állja utját, ha az állam saját költségén állít polgárit. De ha a városnak kellene, akkor a felső népiskola mellett van; felemlíti azt a történelmi tény, hogy Debreczenben a reáliskola a polgárit pótló tanintézetnek született meg s ezért hozta városunk meg nagy áldozatait.

Többen nem kívántak hozászólani a tárgyhöz s így *Roncsik* Lajos kimondta a határozatot, mely szerint a népnevelési bizottság egyelőre három felső népiskola létesítését ajánlja, — kettőt a fiúk, egyet a leányok számára, még pedig oly módon való felállítását, hogy az egyik felső fiú iskola gazdasági ismétlő iskolai teleppel összeköttetésbe hozható földmivelési, a másik pedig ipari szakirányban szerveztessék; a női felső leányiskola női ipari tanfolyammal látandó el. A bizottság örömmel fogadja, ha az állam maga fog polgári iskolát állítani, a város által adandó telken.

Végül *Kuthy* Zsigmond fejezte ki abbéli reményét, hogy a bizottság az új elnök, *Roncsik* Lajos kulturtanácsnok vezetésével ezután sikeresebben fogja teljesíteni feladatát.

Tanügy.

* **Évzáró vizsgák a kollegiumban.** A vizsgálati rendet a debreczeni ev. ref. főiskolában a következőleg állapította meg az igazgatóság:

Junius hó 14-én reggel 8 órakor **hálaadó istentisztelet** a főiskolai imateremben.

Vizsgálatok: A) a *theologiai akadémián*. Junius hó 14-én kezdődnek az I—IV. éves hittanhallgatók párbeszédi vizsgálatai s tartanak junius 26-ig. Junius 29-én theologiai alapvizsgálatok tartatnak; az ezekre vonatkozó kérvények junius 26. déli 12 óráig nyújthatók be a theol. dékáni hivatalban. B) a *jog- és államtudományi karnál*. Jun. 14-én kezdődnek a párbeszédi vizsgálatok. Junius 20. déli 12 óráig az alap- és államvizsgálatok letétele végett, a kollon folszerelt folyamodványok a jogi dékáni hivatalba beadandók. Junius 21. s következő napjain alap- és

államviz
tanácsot
rendben
a VIII.
VIII. os
írásbeli
10 ó. fr
nap d.
VII. osz
osztály
d. e. az
Junius
szakasz
azon re
16-án a
szának
17-én a
ban, a
ben. J
18—19
osztály
szóbeli
vizsgá
órákor
tanítók
délelőtt
mial V

A ma

akarol

I

az els

nehéz

zásna

ország

gyul

egész

tett

Lakó

munk

mány

lasztá

kolásc

tüzifa

vetőm

dok o

monk

dolása

nehéz

kivívj

szőlők

jönne

„isten

egy é

nyára

az ör

udvar

— a

felem

vetke

komo

zedeh

ges

buzdi

sonló

esalá

gazda

arról

donos

érik,

ily jó

erden

ához

rultal

kitör

kodó

rezte

nálur

szede

fog

költ

államvizsgálatok tartatnak a főiskola kis tanácsstermében a később közléendő sorrendben. C) a főgymnásiumban. Máj. 13-14. a VIII. osztály magánvizsgálatai Május 15. a VIII. osztály osztályvizsgálata. Május 17-21. írásbeli érettségi vizsgálat. Junius 13. d. e. 10 ó. francia nyelvi vizsgálat. Ugyanezen nap d. u. 4 ó. tornavizsgálat. Junius 14-én VII. osztály vizsgálata az oratoriumban, I. osztály vizsgálata a fizikai tanteremben, d. e. az A. szakaszé, d. u. a B. szakaszé. Junius 15-én a VI. oszt. és II. oszt. A. és B. szakaszának vizsgálata ugyanott és ugyanazon rendben, mint a VII. és I. oszt. Junius 16-án az V. és III. osztály A. és B. szakaszának vizsgálata, mint az előbbie. Junius 17-én a IV. A. oszt. vizsgálata az oratoriumban, a IV. B. osztályé a fizikai tanteremben. Junius 18-22-én magánvizsgálatok, 18-19-én az I. osztályé, 21-22-én a II-VII. osztályé. A magánvizsgálatok írásbeliek és szóbeliek. Junius 23-29. Szóbeli érettségi vizsgálatok. A vizsgálatok általában d. e. 8 órakor, d. u. 3 órakor kezdődnek. D) a tanítóképzésben. Junius 24. és 25. napjain délelőtt 9-12, délután 4-6 óráig az akadémiai VI. teremben nyilvános közvizsgálatok.

Közgazdaság.

A magyar agrár-szociálizmus és az örökbérlet.

— Irta: **Bartha Mór.** —

(Folytatás.) 25.

Nem ringatom magamat s mást sem akarok ringatni illúziókban.

Kétségen kívül erős küzdelmek lesz az első örökbérleti települőknek a kezdet nehézségei legyőzésével. Míg a telep virágzásnak indul s mint példány, az egész ország földműves munkásainak vágytárgyul és követendő például szolgálhat: egész évtized erkölesi és anyagi megfeszített munkásságát követeli és lefoglalja. Lakó- és gazdasági épületek emelése; munka és egyéb haszonhajtó állat-állomány előállítása, melynél a faj megválasztása nagy szakértelmet is kíván; árkolások, szőlő, gyümölcs, szerszám- és tűzifa-ültetések, gazdasági eszközök, gépek, vetőmag stb. stb. beszerzése, komoly gondot okoz, nagy odaadást és oly küzdelmes munkát és kitartást kíván, melyek elgondolása is nehéz. De ha a telep a kezdet nehézségein diadalmaskodik, a győzelmet kivívja, a jól megművelt szántóföldek, szőlők, gyümölcsösök, kívánatos termésbe jönnek, a család magát ujjászüli egy „istenszerűt való életre“ és a szövetkezett egy életképes társadalmat teremt: bizonyára, nemesak tagjainak arcán látszik az öröm ragyogása, az egyes családok udvarán feltűnő tisztaságban és rendben — a vagyonosodással járó jólét és erkölesi felemelkedés; a virágzásra fejlődött szövetkezeten, a nemes büszkeség — amik a komoly törekvéssel kezdeti, folytatott győzedelmes munkateremtő erejének dicsőséges eredménye: hanem ellenállhatlan buzdítást ad, hasonló viszonyok közt, hasonló eredmény kiküzdésére más, még ily családi és szövetkezeti társuláson kívül élő gazdasági munkásoknak is. Mit mondjak arról a nemes öntudatról, mely a „tulajdonosok“-ban az által kél, ha látják, ha érzik, hogy egy elhanyagolt osztálynak ily jólétre emelésében és valódi tiszteletré érdemesítő viszony megteremtésében, ők érdemleges részt vettek, arra módot adtak, ahhoz — *habár áldozattal is* — hozzá járultak s a birtokos és munkás osztály közt kitörni készülő harcra már-már csapkodó szárnyait letörték, — *örökbérlet szerettek?*

És az államkormány! ? mely most nálunk és ezuttal nem diplomatiái rászedéssel, kiravaszkodott győzelemmel fog örvendezni, hanem annak a fenkölt valódi ténynek, hogy: *népatyái*

ságát tartó alapba — *népmilliók jólétének megteremtésével és biztosításával*, oly szilárd szegletkövet helyezett be, melyen az meg-ingathatlanul nyughat; mert az által az állam iránt méltán őszinte ragaszkodást keltve, a hamvadó honszerelmet is oly új és öröklángra gyújtotta, hogy azon még külső támadások sem vehetnek pokoli diadalmat; mivel megvédi azt azon népmilliók erős karja, miknek jóléte a haza földében gyökerezik, a haza földéből nő és terem; akik csakugyan értik és érzik már, mert saját életükben látják fenségesen igazolva az ihletett író énekét:

„A nagy világon e kívül, nincsen számodra hely . . . . itt élned, halnod kell.“

Még talán azt is okadatoson feltételezhetjük, hogy *ipari munkásaink* is, látva a mezőgazdasági munkások helyzetének ily módon való megjavulását: szintén más utat választanak, mostani veszélyes irányu mozgalmuk helyett, saját helyzetük megjavítására s *önmagokból alkotott szövetkezések* erejével legyőzik a *tőkések* netalán elbizott uralmát s kényszerítik őket, mindeniköknök hasznára való kölesönös szövetkezési rendszerre, melyben mind a tőke, mind a munka megkapja érdemelt és kielégítő méltatását.

(Folyt köv.)

Érték-tőzsde.

A debreczeni „Közgazdasági bank részv.-társaság“ közlése. 1897. május, hó 12-én.

Allamadósság:

Magyar aranyjárdék 4%.	—	122.25	122.75
„ vasuti beruházási köt. 4%.	—	123.—	124.—
„ koronajárdék 4%.	—	99.60	100.10
„ regále vált. köt. 4%.	—	100.50	101.50
Osztrák aranyjárdék 4%.	—	122.50	123.—
Egységes államkötvény 4%.	—	101.50	102.—
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	—	140.—	141.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	393.50	304.—
Osztrák hitelbank részvény	—	362.—	362.20
Magyaripar- és keresk. bank. r.	—	105.—	105.50

Sorsjegyek:

Magyarjelzálogbank 4%-os sorsj.	—	123.50	124.50
„ 3-os	—	102.50	103.50
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	—	118.50	119.50
Magyar vöröskereszt sorsjegy	—	10.70	11.20
Oszttrák	—	21.—	21.25
Olasz	—	12.25	12.75
Bazilika sorsjegy	—	6.90	7.40
Jó-szív	—	4.—	4.40

Pénznekem:

Cs. és kir. arany	—	—	5.63	5.69
20 márkás arany	—	—	11.72	11.76
20 frankos arany	—	—	9.51	9.54
1 Sovereigns	—	—	11.96	12.—

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai“ nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: **Zoltai Lajos.**

Nyilttér.

GÖRBERSDORF

Klimal. gyógyintézet tüdőbetegek számára

1896. július 28-án.

Alólirott, mint a görbersdorfi **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézetének tulajdonosa, segíteni akarván a szenvedő emberiségen, örömmel hozom nyilvánosságra, hogy gyógyintézetemben a

„Margit“ Magyar Selters

gyógyvizet 1879 óta állandóan a legjobb eredménnyel alkalmazom a **légutak hurutos bántalmainál**. A Margit-víz gyógyintézetemben is kivívta magának a megérdemelt **Magyar Selters gyógyviz** elnevezést. A legtisztább lelkiismerettel ajánlom ezen kiváló gyógyviz alkalmazását orvostársaimnak és a mellibajokban szenvedő emberiségnek is.

447-6-3

Dr. Theodor Römpler.

Vese, húgyhólyag, húgydara és köszvénybántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által

Lithion-forrás

Salvator

sikerrel rendelve lesz.

Húgyhajtó hatású!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!

Kapható ásványvízkerekedésekben és gyógyszerárakban. A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

Női divatkelmek,

hozzávaló legújabb diszek,

fekete és szines

Selymek,

Napernyők

nagy választékban kaphatók

Szabó Lajos fiai

özégnél

Debreczen, Rózsater.

458 0-13

DÉZSI LAJOS

FOGMŰTERME.

Május 1-től N.-Péterfia-utca elején 819. számú házban.

Mütermemben

bármily romlott fogakat és fogtöveket fájdalom okozása nélkül távolítok el.

Müfogakat és fogsorokat aranyba vagy kaucsukba foglalva, valamint egyes fogtöveknek

aranyból vagy emailból állandó koronákat a legjutányosabb árért készítek.

Fogtöméseket (Plombirozást)

arany, ezüst, amalgam és cementtel jutányos árért tartós minőségben eszközök.

A nagyérdemű közönség eddigi kitűnő bizalmát megköszönve, ajánlom magamat továbbra is szives pártfogásába

418-5-3

Dézsai Lajos,
fogtechnikus.

Tavaszi ruhakelmék

dus választékban raktárra érkeztek

Kunz József és Társa

cégnél

Debreczen, Kistemplom-bazár.

Visszamaradt szövetek
tetemesen leszállított áron

adatnak el. 427-100-46

Női ruhák

legizésteljesebb kiállításban jutányosan
s pontosan állíttatnak elő.

Mintákkal készséggel szolgálunk.

Kardos László

Kossuth-utczán.

Nagy raktár csakis a legjobb
minőségű árukból és pedig:
Női kelengye, férfi ing,
zsebkendő, asztal- és
kávés-készlet, harisnya,
paplan és flanell-
takarókból.

463-0-14 b

Ujdonságok, szőnyegek,

csipke- és szövet-

függönyök,

ágy- és asztalterítők

és

Butorszövetekben

nagy választék kapható

Bosznay J. és Társa

cégnél

484-3-2

Debreczen, Kossuth-utczán.

Finom fehér bőrt,

szép, tiszta arcot nyerünk; bőrtisztalansá-
gok, pörsenések eltűnnek, ha a felülmulhatatlan
Doering-féle szappannal a bagolylyal
mosdunk, mely mindenütt 30 krajczárért kapható.
Csak a meggyőződés tanít.

432-5-3

Első magyar orvosilag elismert fűző- (mieder) gyár.

Van szerencsém a n. é. közönség
b. tudomására juttatni, hogy

Fűző- (mieder) gyáramat

Főtér

a Biedermann palotába
helyeztem át.

Teljes tisztelettel

GOLDSTEIN KAROLINA.

Első magyar orvosilag elismert
fűző- (mieder) gyár. 499-0-1

Átköltözés folytán nagy készletemet
tetemesen olcsóbban árusítom.

Átköltözés folytán nagy készletemet
tetemesen olcsóbban árusítom.

Virágkedvelő közönség figyelmébe

ajánlom

legnagyobb készletemet, szépen nevelt nagy
választékból álló kiültetni való

nyiló és szőnyeg virágokból,

melyek

legolcsóbb árban kaphatók

Paczelt János

műkertészeti telepén, Margit-fürdővel szemben
DEBRECZENBEN.

486-3-3

Kiváló tisztelettel Paczelt János.

Piacz-utczán

1901. sz.

Faller Gyula

Debreczen.

Kossuth-utczán

városháza

Uri divatszikkék
jutányos
••••• áron

Női kalapok
és
divatszikkék

nagy választékban.

nagy választékban.

485-5-2